

Nr 98.

Ankom till riksdagens kansli den 12 april 1940 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av vissa anslag till det civila luftskyddet.

(3:e avd.)

I anslutning till vissa i årets statsverksproposition under femte huvudtiteln (punkterna 194—198) gjorda framställningar har Kungl. Maj:t i propositionen nr 165, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 8 mars 1940, föreslagit riksdagen att

I) godkänna i statsrådsprotokollet förordade grunder för bidrag av statsmedel till anordnande av skyddsrum;

II) å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisa

a) till Civilt luftskydd: Gasskyddsutrustning ett reservationsanslag av 7,800,000 kronor;

b) till Civilt luftskydd: Alarmeringsanordningar ett reservationsanslag av 1,350,000 kronor;

c) till Civilt luftskydd: Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor;

III) å riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa

a) till Civilt luftskydd: Gasskyddsutrustning ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor;

b) till Civilt luftskydd: Anskaffande av viss gasskyddsmateriel för förbrukningsändamål m. m. ett förslagsanslag av 500,000 kronor;

c) till Civilt luftskydd: Statens luftskyddsskola ett förslagsanslag av 45,500 kronor;

d) till Civilt luftskydd: Bidrag till enskilda sammanslutningar för utbildning av luftskyddspersonal m. m. ett anslag av 240,000 kronor;

e) till Civilt luftskydd: Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag grundar sig å *dels* 1939 års luftskyddsutrednings den 20 december 1939 avgivna betänkande med utredning och förslag angående civilbefolkningens förseende med gasmasker samt inrättande av skyddsrum för luftskyddsändamål (se statens off. utredn. 1939: 42), vilket betänkande varit föremål för sedvanlig remiss, *dels ock* en av luftskyddsinspektionen den 2 mars 1940 avgiven framställning rörande anslagsbehovet för det civila luftskyddet.

Civilt luftskydd: Gasskyddsutrustning.*a) Folkgasmasker* (prop. sid. 3—10).

Å tilläggsstat I och II till gällande riksstat hava tillhoppa 7,360,000 kronor anvisats för anskaffande av 1,300,000 folkgasmasker för civilbefolkningen.

Beräkningarna härutinnan byggde på 1939 års luftskyddsutredning, som ansåg, att man tills vidare borde begränsa sig till att anskaffa gasmasker åt befolkningen inom luftskyddsarter av A- och B-klass, sedan följande grupper undantagits, nämligen 1) befolkningen inom de mindre tätt bebyggda delarna av luftskyddsarterna, 2) barn under 7 års ålder, 3) den del av den vuxna befolkningen, som kunde beräknas bortflytta i händelse av krig, samt 4) den del av befolkningen, som kunde antagas komma att tagas i anspråk för krigstjänst eller aktiv luftskyddstjänst.

Priset per gasmask beräknades till 5 à 6 kronor. Det förutsattes, att staten skulle i första hand bestrida dessa kostnader. Enligt utredningens förslag borde det emellertid ankomma på kommunerna att på egen bekostnad ombesörja gasmaskernas uppläggande i lättillgängliga förråd samt att svara för hälften av sammanlagda inköps- och förpackningskostnaden för gasmaskerna. Frågan om kostnadernas slutliga bestridande lämnades tills vidare öppen av såväl Kungl. Maj:t som riksdagen.

Innevarande riksdag har sedermera i skrivelse nr 41 bifallit Kungl. Maj:ts förslag (prop. nr 18) om vissa ändringar i luftskyddslagen, avseende införande av skyldighet för kommun att i enlighet med av Konungen meddelade föreskrifter anskaffa och på betryggande sätt i lager förvara gasmasker för den del av befolkningen, som icke är avsedd att fullgöra luftskyddstjänst. I samband därmed framhöll föredragande departementschefen som sin uppfattning, att kostnaderna för gasmaskernas anskaffande borde bestridas av staten, men riksdagen gjorde i detta hänseende intet uttalande.

Luftskyddsinspektionen har nu i sin ovanberörda skrivelse föreslagit, att folkgasmasker borde anskaffas jämväl till befolkningen i luftskyddsarter av C- och D-klass. Härför skulle erfordras 250,000 gasmasker. Kostnaden för varje gasmask, inklusive förpacknings- och transportkostnader, beräknades till 6 kronor eller sammanlagt 1,500,000 kronor.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Vad först beträffar frågan i vilken omfattning folkgasmasker böra genom statens försorg anskaffas är jag i likhet med luftskyddsinspektionen av den uppfattningen, att dylika gasmasker böra anskaffas ej blott för civilbefolkningen å luftskyddsarter hänförliga till klasserna A och B utan även för civilbefolkningen å luftskyddsarter, som tillhöra klasserna C och D. I följd härav torde — utöver de folkgasmasker, för vilkas anskaffande medel redan anvisats — medel böra avses för ytterligare 250,000 gasmasker av detta slag.

Tidigare har jag uttalat mig för att kostnaderna för gasmaskernas anskaffande böra bestridas av statsmedel. Härutöver vill jag nu tillägga, att jag icke finner mig kunna tillstyrka det av utredningen framlagda förslaget, att gasmaskerna skulle av staten försäljas till vederbörande kommuner, som därvid skulle få vidkännas halva anskaffnings- och förpackningskostnaden. Folkgasmaskerna torde böra genom luftskyddsinspektionens försorg kostnads-

fritt tillställas kommunerna och av dessa förvaras i förråd för att av kommunerna vid behov tillhandahållas allmänheten. De jämförelsevis obetydliga kostnaderna för gasmaskernas förvaring torde böra gäldas av kommunerna. Närmare bestämmelser rörande sättet för gasmaskernas tillhandahållande åt allmänheten torde få meddelas i annat sammanhang.

Vid bifall till vad jag här föreslagit läres för anskaffande av folkgasmasker böra beräknas ett belopp av ytterligare (250,000 × 6) 1,500,000 kronor. Till frågan om medelsanvisningen återkommer jag i det följande.

b) Annan gasskyddsutrustning än folkgasmasker (prop. sid. 11—14).

Av de till Civilt luftskydd: Gasskyddsutrustning å gällande riksstat samt tilläggsstaterna I och II anvisade medlen hava 15,098,955 kronor stått till förfogande för anskaffande och uppläggning i fredstid av för den aktiva luftskyddspersonalen erforderlig gasskyddsutrustning, däri inbegripet stålhelmar och viss sjukvårdsmateriel m. m. Antalet aktiv luftskyddspersonal, som tidigare beräknats till 276,000, uppskattas emellertid nu till 500,000. För ytterligare gasskyddsutrustning beräknas med denna utgångspunkt efter avdrag för disponibla medel ett belopp av 6,676,824 kronor bliva erforderligt.

Dessutom äskas 800,000 kronor för anskaffande i reserv av 40,000 gasmasker av typ A, vilken typ begagnas vid armén och av luftskyddspersonal i allmänhet samt betingar ett pris av cirka 20 kronor per styck.

Ytterligare 800,000 kronor beräknas för anskaffande av viss utbildnings- och övningsmateriel.

Inberäknat förenämnda 1,500,000 kronor till ytterligare folkgasmasker äskas sålunda till civilt luftskydd: gasskyddsutrustning sammanlagt (1,500,000 + 6,676,824 + 800,000 + 800,000 =) 9,776,824 kronor eller i runt tal 9,800,000 kronor. Härav föreslås 7,800,000 kronor anvisade å tilläggsstat för innevarande budgetår samt 2,000,000 kronor å riksstaten för nästa budgetår.

Civilt luftskydd: Anskaffande av viss gasskyddsmateriel för förbrukningsändamål m. m. (Civilt luftskydd: Underhåll och kontroll av gasskyddsmateriel m. m.) (prop. sid. 14 och 15).

För civilt luftskydd: underhåll och kontroll av gasskyddsmateriel m. m. har å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisats ett förslagsanslag av 150,000 kronor. Anslaget har avsetts till transport och förvaring av gasskyddsmateriel, till anskaffande av övnings- och förbrukningsmateriel, till underhåll av viss materiel för statens luftskyddsskolas behov samt till luftskyddsövningar och försöksverksamhet.

För nästa budgetår uppskattas medelsbehovet till 500,000 kronor, varav 1) för anskaffande av viss förbrukningsmateriel ävensom av materiel för undervisningen vid statens luftskyddsskola 415,000 kronor, 2) för transport av luftskyddsmateriel 25,000 kronor, 3) för luftskyddsövningar 30,000 kronor och 4) för försöksverksamhet 30,000 kronor.

Anslagets benämning föreslås ändrad till Civilt luftskydd: Anskaffande av viss gasskyddsmateriel för förbrukningsändamål m. m.

Civilt luftskydd: Alarmeringsanordningar (prop. sid. 15—17).

Till civilt luftskydd: alarmeringsanordningar hava för budgetåren 1937/38, 1938/39 och 1939/40 anvisats reservationsanslag å tillhopa 1,977,000 kronor, därav 777,000 kronor anvisats å tilläggsstat till riksstaten för sistnämnda budgetår.

Kungl. Maj:t äskar nu ett belopp av 73,300 kronor för anskaffande av reservförråd av tryckluftbehållare, årlig översyn av redan anskaffade aggregat, abonnemang å telefonledningar för alarmeringscentraler m. m.

Kungl. Maj:ts förslag innebär vidare en begränsad utökning av larmaggregaten å vissa orter, icke minst med hänsyn till önskvärldheten av att erhålla så driftsäkra anläggningar som möjligt. Antalet härför erforderliga aggregat beräknas till omkring 200 och kostnaderna till 320,000 kronor.

De orter, som hittills avsetts skola förses med alarmeringsanordningar på statens bekostnad, äro samtliga luftskyddsarter av klass A och B samt viktigare orter av klass C och D. Även återstående luftskyddsarter av C- och D-klass föreslås nu på statens bekostnad försedda med alarmeringsanordningar. Det antal aggregat, som erfordras för detta ändamål, uppskattas till omkring 500 och kostnaderna till 800,000 kronor.

Å vissa orter, för vilka man icke tidigare räknat med behov av s. k. manövercentraler, föreslås inrättade dylika centraler av enklare konstruktion, s. k. manöverapparater. För ändamålet erfordras 75,000 kronor.

För den sålunda föreslagna utbyggnaden av alarmeringsanordningarna erfordras dessutom för inträdes- och abonnemangsavgifter för telefonledningar till omkring 200 aggregat, för underhåll och reparation av sålunda anskaffade aggregat samt för inköp av s. k. kompressoraggregat, avsedda för laddning av tryckluftbehållare sammanlagt 85,000 kronor.

Anslagsbehovet uppskattas således till sammanlagt (73,300 + 320,000 + 800,000 + 75,000 + 85,000) 1,353,300 kronor eller i runt tal 1,350,000 kronor.

Med hänsyn till önskvärldheten av att erforderliga beställningar göras snarast möjligt föreslås ifrågavarande anslag anvisat å tilläggsstat II till riksstaten för löpande budgetår.

Civilt luftskydd: Statens luftskyddsskola (prop. sid. 17 och 18).

För ifrågavarande ändamål har för budgetåret 1939/40 anvisats ett förslagsanslag av 45,500 kronor.

För nästa budgetår beräknas medelsbehovet i enlighet med följande uppställning.

	Kronor
3 repetitionskurser för luftskyddschefer i A- och B-orter (4 dagar) å 500 kr.	1,500
2 kurser för luftskyddschefer i A- och B-orter (11 dagar) å 1,500 kr.	3,000
3 kurser för luftskyddschefer i C- och D-orter (6 dagar) å 800 kr. ..	2,400
4 kurser för luftskyddsledare vid industrier och dylikt (6 dagar) å 800 kr.	3,200
2 kurser för gasskyddsinstruktörer (6 dagar) å 800 kr.	1,600

	Kronor
2 kurser för byggnadsteknici (4 dagar) à 500 kr.	1,000
2 repetitionskurser för brandchefer (4 dagar) à 500 kr.	1,000
2 kurser för föreståndare vid gasskyddslaboratorier (6 dagar) à 800 kr.	1,600
1 kurs för polis-skolan (10 dagar)	1,400
3 kurser i desarmering (4 dagar) à 500 kr.	1,500
Exkursioner	4,000
Demonstrationsmateriel	1,000
Expenser m. m.	2,300
Bidrag till av länsstyrelserna anordnade kurser och oförutsedda utgifter	20,000
	Summa kronor 45,500

Civilt luftskydd: Bidrag till enskilda sammanslutningar för utbildning av luftskyddspersonal m. m. (prop. sid. 18 och 19).

För ifrågavarande ändamål har å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisats ett anslag av 120,000 kronor, varav 100,000 kronor avsetts för bidrag till riksluftskyddsförbundet och 20,000 kronor för bidrag till föreningen svenska röda korset.

Å tilläggsstat I till riksstaten för nämnda budgetår hava vidare för samma ändamål anvisats 125,000 kronor. Av beloppet avsågos 100,000 kronor för möjliggörande av en forcering av den av riksluftskyddsförbundet bedrivna utbildningen av hemskyddspersonal och 25,000 kronor för understödande av genom enskild sammanslutning anordnad korrespondensundervisning.

För nästa budgetår beräknas för ifrågavarande ändamål ett medelsbehov av 240,000 kronor, varav 200,000 kronor till riksluftskyddsförbundet och 40,000 kronor till föreningen svenska röda korset.

Civilt luftskydd: Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum (prop. sid. 20—30).

Till bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum hava år 1937 och 1938 års riksdagar samt av 1939 års lagtima riksdag anvisats reservationsanslag å tillhoppa 500,000 kronor. Bidragen hava i främsta rummet varit avsedda att tillgodose behovet av ledningscentraler, skyddsrum för aktiv personal och hjälpplatser, men bidrag skulle, i den mån anslagen lämnade tillgång därtill, kunna erhållas även till inrättande av skyddsrum för allmänheten. Statsbidrag hava utgått med $\frac{2}{3}$ av kostnaderna.

Å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 har för ifrågavarande ändamål anvisats ett reservationsanslag av 4,300,000 kronor. Därvid hava till anordnande av ledningscentraler och skyddsrum för aktiv personal beräknats omkring 2,800,000 kronor, till anordnande av skyddsrum för hjälpplatser omkring 500,000 kronor och till inrättande av skyddsrum i hamnarna omkring 1,000,000 kronor. Vidare förutsattes, att blivande bestämmelser om statsbidrag till anordnande av skyddsrum för allmänheten skulle få retroaktiv giltighet. Å samma tilläggsstat har dessutom anvisats ett särskilt reservationsanslag av 500,000 kronor till bidrag till enskilda järnvägar för anord-

nande av vissa skyddsrum. Även här beräknades, att $\frac{2}{3}$ av kostnaderna skulle täckas av statsmedel.

Slutligen hava å tilläggsstat II till gällande riksstat anvisats ytterligare 2,000,000 kronor till bidrag för anordnande av skyddsrum.

I sitt förut omförmälda betänkande har 1939 års luftskyddsutredning framlagt förslag till reglering av kommuners och enskildas skyldigheter med avseende å inrättandet av skyddsrum. På grundval härav har Kungl. Maj:t i propositionerna nr 18 och 43 framlagt förslag till *dels* tilläggsbestämmelse till 11 § luftskyddslagen, innefattande bemyndigande för Kungl. Maj:t att ålägga kommun att redan i fredstid anordna allmänna skyddsrum av olika slag, bland annat för gatutrafikanter, *dels ock* lag om skyldighet för ägare av anläggningar och byggnader att anordna skyddsrum. Dessa förslag hava ock av riksdagen antagits. Däremot har riksdagen ännu ej tagit ställning till de av utredningen föreslagna grunderna för statsbidrag till anordnande av skyddsrum.

I detta hänseende föreslår utredningen, att statsbidrag skulle utgå oberoende av om skyddsrummet förlades i redan uppförd byggnad eller annorstädes. Däremot borde statens bidrag begränsas till allmänna skyddsrum. Skyddsrum för gatutrafikanter borde därvid likställas med övriga allmänna skyddsrum. Vidare borde möjlighet hållas öppen att i begränsad omfattning lämna bidrag jämväl till inrättande av enskilda skyddsrum vid företag av synnerlig betydelse ur försvars- eller folkförsörjningssynpunkt, främst vid viktigare hamnar och järnvägsknutar.

Statsbidraget borde utgå med två tredjedelar av verkliga kostnaden, oberoende av för vilket ändamål skyddsrummet vore avsett, dock ej för lösa inredningsföremål. Beträffande sådana skattetyngda kommuner, i vilka behov av särskilt omfattande luftskyddsåtgärder föreläge, borde likväl större bidrag undantagsvis kunna komma i fråga.

Rätt till statsbidrag borde medgivas endast, då Kungl. Maj:t ålagt sökanden inrätta skyddsrum eller då inrättandet därav vore angeläget med hänsyn till faran för luftanfall samt ortens storlek, bebyggelse och beskaffenhet i övrigt. Å andra sidan borde statsbidrag kunna utgå även retroaktivt.

Som villkor för statsbidrag borde fordras, att skyddsrummet erbjöde trygghet mot splitter och husras samt, som regel, även mot gas.

Statsverkets kostnader för ledningscentraler, skyddsrum för aktiv personal och hjälplatser i luftskyddsorter av A- och B-klass samt för skyddsrum i hamnarna och vid de enskilda järnvägarna har utredningen ansett kunna täckas av dittills anvisade medel. Motsvarande bidragsbehov för luftskyddsorter i C- och D-klass uppskattas med ledning av före den 1 september 1939 rådande prisläge till 2,100,000 kronor.

Behov av skyddsrum för gatutrafikanter anser utredningen föreligga endast i samhällen med mer än 10,000 invånare. Bidragsbehovet för detta ändamål uppskattas till 1,920,000 kronor.

Utredningens förslag hava i flertalet *yttranden* tillstyrkts eller lämnats utan erinran. En redogörelse för avgivna yttranden i denna del återfinnes i propositionen sid. 24—26.

Luftskyddsinspektionen har i sin skrivelse den 2 mars 1940 beräknat, att — utöver luftskyddsutredningens förslag — ytterligare 2,500,000 kronor erfordrades för hithörande ändamål, varav 500,000 kronor för skyddsrum vid hamnarna.

Departementschefen har för egen del anfört.

I likhet med 1939 års luftskyddsutredning anser jag det påkallat, att kommunerna erhålla möjlighet till statsbidrag även för skyddsrum, som av dem inrättas för gatutrafikanter. Jag anser det även motiverat, att i anslutning till statsmakternas beslut att bevilja särskilt anslag för bidrag till enskilda järnvägar för anordnande av skyddsrum statsbidrag får utgå till skyddsrum vid enskilda trafikföretag, som tjäna allmänna samfärdseln. I detta sammanhang må framhållas, att de medel, som beräknats för bidrag till skyddsrum vid hamnarna, torde få anses hava avsetts även för skyddsrum vid hamnar, tillhöriga enskilda företag. Vad beträffar kraven på skyddsrummens beskaffenhet har jag icke något att erinra mot utredningens förslag.

Statsbidrag lärer som regel böra utgå med två tredjedelar av de verkliga kostnaderna. Skattetyngd kommun, vars invånare med hänsyn till kommunens utsatta läge eller andra omständigheter äro i särskilt behov av skyddsrum, bör dock kunna erhålla högre bidrag. Bidrag torde emellertid aldrig böra överstiga nio tiondelar av den verkliga kostnaden.

I kostnaden för skyddsrumms inrättande böra icke inräknas utgifter för anskaffande av bänkar, stolar och liknande inventarier. Däremot torde böra få medräknas sådana kostnader för telefon- och belysningsanläggningar m. m., vilka kunna anses nödvändiga för att skyddsrummet skall kunna användas på ändamålsenligt sätt.

Medicinalstyrelsens förslag, att kostnaderna för skyddsrum vid sådana landsting och kommun tillhöriga sjukhusbyggnader, vilka avses att tagas i anspråk såsom beredskapssjukhus, skola till en tredjedel bestridas av statsmedel, anser jag mig böra biträda. Vidare torde skyddsrum inom sådana annexlokaler till beredskapssjukhus, vilka i fredstid icke hava karaktären av sjukhus, helt få bekostas av statsmedel. Ifrågavarande kostnader torde emellertid kunna bestridas från reservationsanslaget till utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara.

Uppenbart är att i många fall ett skyddsrum kan ordnas så att detsamma i fredstid kan medföra inkomst för dess ägare. Så kan exempelvis bliva förhållandet, när ett skyddsrum är avsett att under normala förhållanden användas såsom garage. Därest inkomsten kan antagas bliva av sådan storlek, att dess kapitaliserade värde täcker en mera betydande del av kostnaderna för skyddsrummets inrättande, bör statsbidraget kunna med hänsyn härtill reduceras. Några generella regler för huru denna reduktion bör göras synas icke erforderliga, utan torde nedsättning av statsbidraget böra ske med det belopp, som i varje särskilt fall befinnes skäligt. Principen bör givetvis vara den, att statsbidrag icke skall utgå med högre belopp än som är av omständigheterna motiverat och att man bör tillse, att skyddsrummets ägare icke genom statsbidraget erhåller en obehörig förmån.

Rätten att besluta rörande statsbidrag till skyddsrum bör liksom hittills förbehållas Kungl. Maj:t, dock med möjlighet för Kungl. Maj:t att, där så för någon grupp av ärenden skulle befinnas ändamålsenligt, bemyndiga luftskyddsinspektionen att enligt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter i Kungl. Maj:ts ställe utöva beslutanderätten.

De här förordade grundarna för statsbidrag böra träda i tillämpning snarast möjligt, varjämte Kungl. Maj:t bör äga befogenhet att i överensstämm-

melse med dessa grunder bevilja statsbidrag för redan anordnat eller påbörjat skyddsrum för gatutrafikanter.

I sina beräkningar av statens kostnader för bidrag till anordnande av skyddsrum har luftskyddsutredningen utgått från att skyddsrum för gatutrafikanter skulle behövas allenast i städer med mer än 10,000 invånare samt att i dessa städer skyddsrum skulle erfordras blott i de delar, som hava särskilt tät bebyggelse eller stark trafik. Till denna uppfattning kan jag icke ansluta mig. Icke minst den erfarenhet, som under de senaste månaderna vunnits genom krigshändelserna i Finland, synes tydligt utvisa, att man i åtskilliga fall har att räkna med behov av skyddsrum ej blott i orter med mindre än 10,000 invånare — exempelvis i ett flertal industriorter längs norrlandskusten — utan även i sådana delar av större samhällen, som ligga i periferien eller icke hava särskilt intensiv trafik. Några närmare kalkyler rörande medelsbehovet torde i nuvarande läge icke kunna uppgöras, men tydligt är, att statsbidrag erfordras i avsevärt större utsträckning än utredningen förutsatt och luftskyddsinspektionen beräknat. För min del anser jag, att man för närvarande bör räkna med ett ytterligare medelsbehov av 5,000,000 kronor. Skulle behov av ytterligare medel uppkomma, torde hinder icke böra möta för anlitande av vederbörligt anslag å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. Vid beräkningen har jag utgått från att för statsbidrag till skyddsrum vid hamnarna skall kunna — utöver härför förut avsedda medel — användas ett belopp av omkring 500,000 kronor.

Jag förordar, att 4,000,000 kronor anvisas såsom reservationsanlag å tilläggsstat II till riksstaten för löpande budgetår samt att 1,000,000 kronor anvisas såsom reservationsanlag å riksstaten för nästa budgetår.

Utskottet.

De av departementschefen förordade grunderna för statsbidrag till anordnande av skyddsrum finner utskottet välbetänkta. Utskottet tillstyrker jämväl i övrigt Kungl. Maj:ts i förevarande proposition framlagda förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

I) godkänna de grunder för bidrag av statsmedel till anordnande av skyddsrum, som av departementschefen förordats i statsrådsprotokollet över socialärenden den 8 mars 1940;

II) å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 under femte huvudtiteln anvisa

a) till *Civilt luftskydd: Ytterligare medel till gasskyddsutrustning* ett reservationsanlag av 7,800,000 kronor;

b) till *Civilt luftskydd: Alarmeringsanordningar* ett reservationsanlag av 1,350,000 kronor;

c) till *Civilt luftskydd: Ytterligare medel till bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum* ett reservationsanlag av 4,000,000 kronor;

III) å riksstaten för budgetåret 1940/41 under femte huvudteln anvisa

a) till *Civilt luftskydd: Gasskyddsutrustning* ett reservationsanlag av 2,000,000 kronor;

b) till *Civilt luftskydd: Anskaffande av viss gasskyddsmateriel*

för förbrukningsändamål m. m. ett förslagsanslag av 500,000 kronor;

c) till *Civilt luftskydd*: *Statens luftskyddsskola* ett förslagsanslag av 45,500 kronor;

d) till *Civilt luftskydd*: *Bidrag till enskilda sammanslutningar för utbildning av luftskyddspersonal m. m.* ett anslag av 240,000 kronor;

e) till *Civilt luftskydd*: *Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum* ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Stockholm den 12 april 1940.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gustafsson* i Benestad, *Nilsson* i Malmö, *Johansson* i Fredrikslund, *Asplund*, *Nilsson* i Landeryd, *Andrén*, *Ström* i Lidköping, *Lindström*, *Larsson* i Varberg, *Bäcklund*, *Bäckström* och *Gränebo*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*, *Svensson*, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Persson* i Tidaholm, *Bergström*, *Hansson* i Rubbestad, *Lundberg* och *Bergvall*.
